- Book of Abstracts -

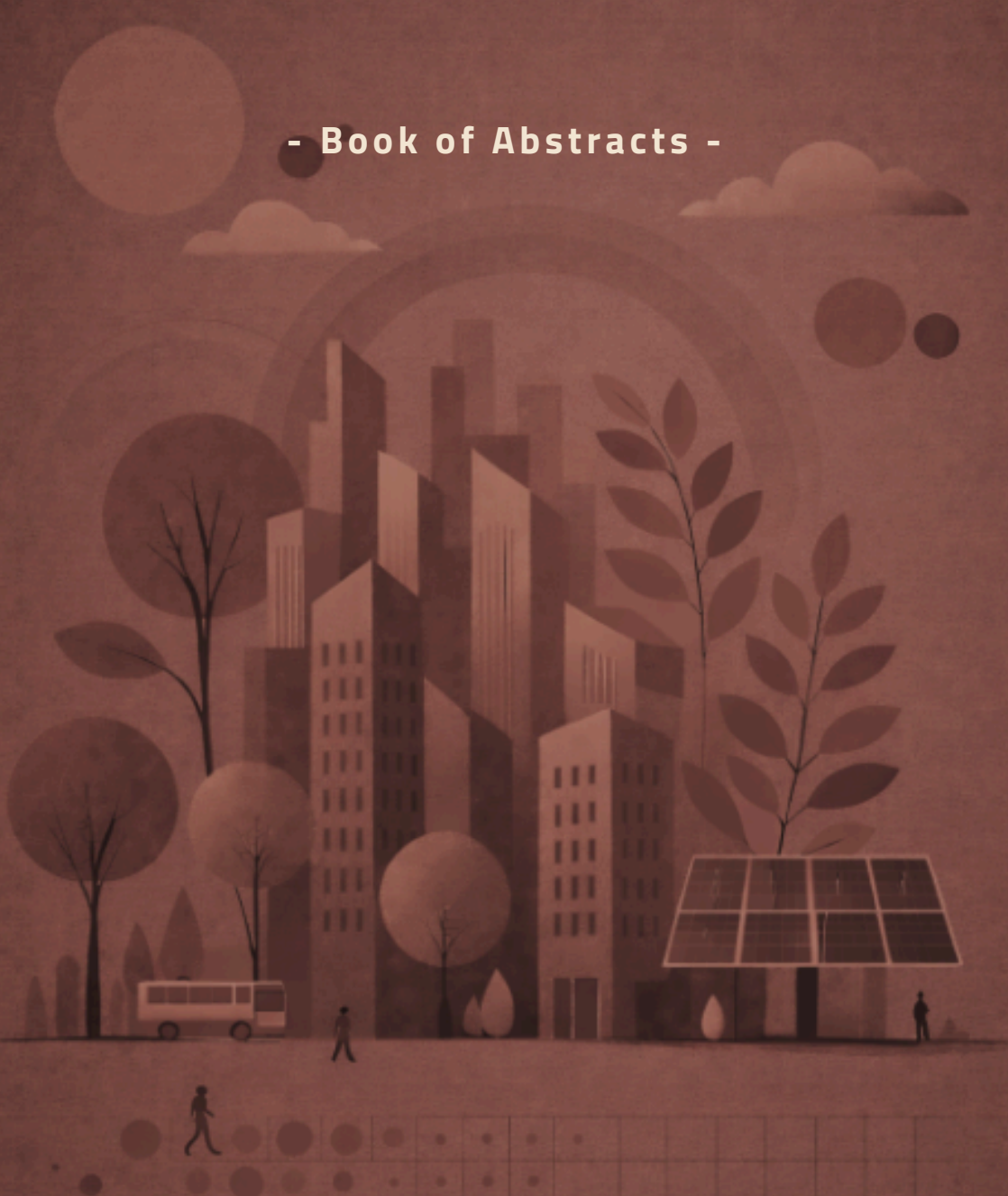

Social Inclusion and Sustainable Communities in Sister Cities

SOCIAL INCLUSION AND SUSTAINABLE COMMUNITIES IN SISTER CITIES

TÁRSADALMI BEFOGADÁS ÉS FENNTARTHATÓ KÖZÖSSÉGEK A TESTVÉRTELEPÜLÉSEKEN

Nemzetközi online konferencia | International Online Conference

Absztraktfüzet

Book of Abstracts

2025

The **Social Inclusion and Sustainable Communities in Sister Cities** conference of the **SUSCOMNET** project is supported by the "CERV-2023-CITIZENS-TOWN-NT" programme of the European Education and Culture Executive Agency under the No. 101138675 grant agreement.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Co-funded by
the European Union

Kiadja | Published by

Gyula Város Önkormányzata | Municipality of Gyula

Szerkesztette | Edited by

Dudok Fanni

ISBN: 978-615-7070-13-4 (print)

ISBN: 978-615-7070-14-1 (online)

Program

SOCIAL INCLUSION AND SUSTAINABLE COMMUNITIES IN SISTER CITIES

14 November, 2025

9:00-9:10

Opening

9:10-9:25

Playing for Inclusion: Gamification as a Tool for Building Sustainable Communities

Dr. Fanni Dudok, Assistant Lecturer, University of Szeged, Juhász Gyula Faculty of Education

9:25-9:40

The Fabric of Sustainability – People, Communities, and Connections

Edit Hajnal, Certified Human Resources Consultant and Project Coordinator

9:40-9:55

Artificial Intelligence for Inclusive Societies – Bridging Digital Divides and Strengthening Communities

Dr. Tamás Szilágyi, Research Fellow, University of Pécs, Faculty of Cultural Sciences, Education and Regional Development

9:55-10:10

Social Integration and Sustainable Communities – The Example of Wągrowiec

Paweł Wojciechowski, Leader, Social Project Coordinator, Expert in Building Local Partnerships, Activus Centre

10:10-10:25

Social Innovation as a Driver of Sustainable Transformation – From Local Practices to Systemic Change

Zsolt Péter Függ, President, Eurotender Association

10:25-10:40

The Power of Beginnings – Perinatal Support in the Service of Social Change

Judit Feketéné Kovács, President, Életkapu Perinatal Foundation

10:40-10:55

Experiences, Communities, Inclusion and Acceptance – The Everyday Life of a Youth NGO

Enikő Szabó, Vice President, „Mi egy Másért" Public Benefit Association for Children and Youth in Gyula

10:55-11:10

Giving a Chance, Building a Community Social Responsibility Programme of the Public Benefit Association of People with Multiple Sclerosis in Békés County and the Southern Great Plain Wellness Association

Marianna Szabó, President, Békés County Public Benefit Association of People with Multiple Sclerosis (BMSME) and Southern Great Plain Wellness Association

11:10-11:25

Partnership for Sustainability – Cooperation Between Universities, Municipalities and Communities

Dr. Szilvia Beke, Vice Dean, Gál Ferenc University

11:25-11:40

Green Revolution from the Ground Up: Civil Organizations at the Forefront of Climate Protection

Tamás Baranyai, Biologist

11:40-11:55

Caring for the Elderly in Komárno in the Spirit of Sustainability

Ingrid Szabó, PhDr., Notary, Mayor's Office of the City of Komárno

11:55-12:10

The Role of Caritas Alba Iulia in Supporting Sustainable Communities

Csaba Péter, Executive Director, Socio-Medical Department, Caritas Alba Iulia, Csíkszereda

12:10-12:25

Social Inclusion and Sustainable Communities in the City of Zrenjanin, Serbia: With a Focus on Supporting Persons with Autism

Eremić Zoran, Zrenjanin

12:25-13:00

Break

13:00-16:00

Workshop for Project Management and Sister-City Delegations

Absztraktok
Abstracts

DUDOK FANNI

Játék az inklúzióért – A gamifikáció mint eszköz a fenntartható közösségek építésére

kulcsszavak: *gamifikáció, inklúzió, belső motiváció, közösségi részvétel, viselkedésváltozás*

A gamifikáció alkalmazása a fenntartható és inkluzív közösségek építésének kontextusában olyan pedagógiai és társadalomlélektani megközelítésként értelmezhető, amely túlmutat a játékos elemek technikai eszköztárán. A pontok, szintek, jelvények és ranglisták rendszere önmagában nem tekinthető hatékony beavatkozásnak; a gamifikáció működőképessége elsősorban azon pszichológiai mechanizmusokon alapul, amelyek képesek a belső motiváció erősítésére, a flow-élmény kialakítására és a tartós viselkedésváltozás elősegítésére. Ezen szemlélet elméleti hátterét az önmeghatározás-elmélet autonómia-, kompetencia- és kapcsolódásdimenziói, valamint a flow-elmélet és a viselkedésváltozás modelljei adják.

A gamifikáció társadalmi jelentősége abban ragadható meg, hogy elősegíti a részvétel kiszélesítését és a közösségi bevonódás demokratizálását. A játékosított környezetek alacsony belépési küszöböt teremtenek, biztonságos teret kínálnak a kísérletezéshez és lehetőséget adnak a marginalizált csoportok hangjának láthatóvá tételére. A közös célokra és együttműködésre épülő struktúrák hozzájárulnak a közösségi kohézió erősítéséhez és az inkluzív részvételi formák kialakulásához. Oktatási kontextusban az olyan digitális tanulási platformok jól szemléltetik, hogy a gamifikáció növelheti az elköteleződést, támogathatja a társadalmi befogadást és ösztönözheti az aktív állampolgári részvételt.

A gamifikáció alkalmazása ugyanakkor etikai megfontolásokat is igényel. A kizárólag külső jutalmakra épülő rendszerek hosszú távon motivációvesztéshez vagy manipulációs kockázatokhoz vezethetnek. A fenntartható hatás kulcsa a belső motiváció támogatásában rejlik, amely a szokások, normák és közösségi jelentésképzés átalakulásán keresztül járul hozzá a közösségek hosszú távú megerősítéséhez. Ebben az értelemben a gamifikáció nem önálló cél, hanem eszköz a fenntartható és inkluzív társadalmi működés elősegítésére.

FANNI DUDOK

Playing for Inclusion – Gamification as a Tool for Building Sustainable Communities

keywords: *gamification, inclusion, intrinsic motivation, community participation, behaviour change*

The application of gamification in the context of building sustainable and inclusive communities can be understood as a pedagogical and social-psychological approach that goes beyond the technical toolkit of game elements. Systems based solely on points, levels, badges, and leaderboards cannot, in themselves, be considered effective interventions; rather, the effectiveness of gamification primarily derives from psychological mechanisms that strengthen intrinsic motivation, foster flow experiences, and support long-term behavioural change. The theoretical foundations of this approach are provided by the autonomy, competence, and relatedness dimensions of self-determination theory, as well as by flow theory and models of behaviour change.

The social significance of gamification lies in its capacity to broaden participation and democratise community engagement. Gamified environments lower barriers to entry, provide safe spaces for experimentation, and create opportunities for making marginalised voices visible. Structures based on shared goals and cooperation contribute to the strengthening of social cohesion and the emergence of inclusive forms of participation. In educational contexts, digital learning platforms illustrate how gamification can increase engagement, support social inclusion, and encourage active civic participation.

At the same time, the application of gamification requires ethical consideration. Systems that rely exclusively on extrinsic rewards may, in the long term, lead to motivational decline or pose risks of manipulation. Sustainable impact depends on supporting intrinsic motivation, which contributes to the long-term strengthening of communities by transforming habits, norms, and processes of collective meaning-making.

HAJNAL EDIT

A fenntarthatóság szövete – emberek, közösségek, kapcsolódások

kulcsszavak: *társadalmi befogadás, közösségi reziliencia, mentálhigiéné, testvérvárosi együttműködés, fenntartható közösségek*

A fenntarthatóság kapcsolati rendszerként értelmezhető, amelyben az egyének, közösségek és intézmények közötti kapcsolatok minősége meghatározó a rendszer stabilitása szempontjából. A megközelítés szerint a fenntarthatóság nem kizárólag anyagi, infrastrukturális vagy szerkezeti feltételekhez kötődik, hanem alapvető emberi és közösségi dimenzióval rendelkezik. A társadalmi kapcsolatháló gyengülése, különösen a bizalom csökkenése, a részvétel visszaesése és a kulturális identitás sérülése strukturális hiányokat eredményez, amelyek hosszú távon a közösségi kohézió megbomlásához vezetnek. A fenntartható fejlődés ezért csak olyan dinamikus, tanulásra képes rendszerekben értelmezhető, amelyek kapcsolati alapokon működnek.

A koncepció a közösségi reziliencia elméletére épít, hangsúlyozva a társas támogatás, a bizalom, az intézményesített párbeszéd és a kulturális erőforrások szerepét. A mentálhigiénés dimenzió beemelése arra utal, hogy a közösségek stabilitása szorosan összefügg az egyének pszichológiai jóllétével, amely kollektív erőforrásként jelenik meg. A testvérvárosi együttműködésekhez kapcsolódó nemzetközi hálózatok – GENSOL, EFAMNET, LOCPAR, SEECNET és SUSCOMNET – a tudásmegosztás, az intergenerációs együttműködés és az állampolgári részvétel erősítésén keresztül járulnak hozzá a társadalmi befogadás és a fenntartható közösségek kialakításához.

A fenntarthatóság társadalmi alapját az emberi kapcsolatok minősége képezi. A közösségi kohézió, a bizalom és az együttműködés olyan strukturális erőforrások, amelyek nélkülözhetetlenek az élhető, befogadó és hosszú távon reziliens közösségek működéséhez.

EDIT HAJNAL

The Fabric of Sustainability – People, Communities, Connections

keywords: *social inclusion, community resilience, mental health, town-twinning cooperation, sustainable communities*

Sustainability can be interpreted as a relational system in which the quality of relationships among individuals, communities, and institutions is decisive for the overall stability of the system. From this perspective, sustainability is not limited to material, infrastructural, or structural conditions, but encompasses fundamental human and community dimensions. The weakening of social networks—particularly the erosion of trust, declining participation, and the fragmentation of cultural identity—produces structural deficits that, over time, undermine social cohesion. Sustainable development can therefore only be understood within dynamic, learning-capable systems that operate on a relational basis.

This conceptual framework draws on theories of community resilience, emphasising the role of social support, trust, institutionalised dialogue, and cultural resources. The inclusion of a mental health dimension highlights the close interdependence between community stability and individual psychological well-being, which functions as a collective resource. International networks linked to sister-city cooperation—such as GENSOL, EFAMNET, LOCPAR, SEECNET, and SUSCOMNET—contribute to social inclusion and the development of sustainable communities by strengthening knowledge exchange, intergenerational cooperation, and active civic participation.

The social foundation of sustainability thus lies in the quality of human relationships. Social cohesion, trust, and cooperation constitute structural resources indispensable to the functioning of liveable, inclusive, and long-term resilient communities.

SZILÁGYI TAMÁS

Mesterséges intelligencia az inkluzív társadalmakért – Digitális szakadékok áthidalása és közösségek megerősítése

kulcsszavak: *mesterséges intelligencia, digitális szakadék, társadalmi inklúzió, digitális kompetenciák, közösségi megerősítés*

A mesterséges intelligencia társadalmi szerepe az inkluzív közösségek kialakításának összefüggésében olyan strukturális kérdésként értelmezhető, amely a digitális átmenet során egyszerre hordoz integrációs potenciált és újratermelődő egyenlőtlenségi kockázatokat. A technológiai fejlődés nem csupán új eszközöket és szolgáltatásokat hoz létre, hanem átalakítja a hozzáférés, a részvétel és a kompetenciaeloszlás társadalmi feltételeit is. A digitális szakadék – amely az infrastruktúrához, az információhoz, valamint a digitális és adatértelmezési kompetenciákhoz való egyenlőtlen hozzáférésben ragadható meg – a társadalmi kirekesztődés strukturális tényezőjévé válhat.

E megközelítés abból indul ki, hogy a mesterséges intelligencia nem tekinthető értéksemleges technológiának: társadalmi hatásai az alkalmazás kontextusától, az intézményi keretektől és a normatív céloktól függnek. Az elemzés a mesterséges intelligencia alkalmazási lehetőségeit az oktatás, az egészségügy, a közszolgáltatások és a helyi közösségi kezdeményezések területén vizsgálja, különös tekintettel a személyre szabott tanulási rendszerekre, a hozzáférhetőbb szolgáltatási modellekre és az adatvezérelt döntéstámogatásra. E technológiák megfelelő keretek között hozzájárulhatnak a társadalmi egyenlőtlenségek mérsékléséhez, ugyanakkor az algoritmikus torzítás, az adatvédelem és a technológiai függőség kockázatai jelentős etikai és szabályozási kihívásokat vetnek fel. A közösségi megerősítés szempontjából a mesterséges intelligencia hatása nem elsősorban technológiai, hanem társadalmi feltételekhez kötött. A digitális kompetenciák fejlesztése, a hozzáférés demokratizálása és az intézményesített társadalmi párbeszéd együttesen teremtheti meg az inkluzív alkalmazás lehetőségét.

TAMÁS SZILÁGYI

Artificial Intelligence for Inclusive Societies – Bridging Digital Divides and Strengthening Communities

keywords: *artificial intelligence, digital divide, social inclusion, digital competencies, community empowerment*

The social role of artificial intelligence in the formation of inclusive communities can be understood as a structural issue that, within the process of digital transition, simultaneously holds integrative potential and risks reproducing inequalities. Technological development not only generates new tools and services but also reshapes the social conditions of access, participation, and the distribution of competencies. The digital divide—manifested in unequal access to infrastructure, information, and digital and data literacy competencies—may thus become a structural driver of social exclusion.

This perspective is grounded in the assumption that artificial intelligence cannot be regarded as a value-neutral technology; rather, its social impacts depend on the context of application, institutional frameworks, and normative objectives. The analysis examines the potential applications of artificial intelligence in education, healthcare, public services, and local community initiatives, with particular attention to personalised learning systems, more accessible service models, and data-driven decision support. While such technologies, under appropriate conditions, may help reduce social inequalities, the risks of algorithmic bias, data protection concerns, and technological dependence pose significant ethical and regulatory challenges. From the perspective of community empowerment, the impact of artificial intelligence is shaped less by technological capabilities than by social conditions. The development of digital competencies, the democratisation of access, and institutionalised social dialogue together create the conditions for inclusive applications of artificial intelligence.

PAWEŁ WOJCIECHOWSKI

Társadalmi integráció és fenntartható közösségek Wągrowiec példáján keresztül

kulcsszavak: *társadalmi integráció, helyi partnerségek, közösségfejlesztés, fenntartható közösségek, szociális innováció*

A társadalmi integráció és a fenntartható közösségépítés összefüggései a Wągrowiec városában megvalósuló gyakorlatok elemzésén keresztül értelmezhetők. A fenntarthatóság ebben a megközelítésben nem kizárólag környezeti vagy gazdasági dimenzióban ragadható meg, hanem a társadalmi kohézió, az együttműködési mechanizmusok és a kollektív felelősségvállalás strukturális feltételeiként is. A helyi közösségek stabilitása és hosszú távú működőképessége nagymértékben függ attól, hogy a döntéshozatali és tervezési folyamatok mennyiben képesek integrálni a társadalom különböző csoportjait, beleértve a hátrányos helyzetű közösségeket is.

Az alkalmazott megközelítés a helyi partnerségek tudatos és intézményesített kiépítésére épül, különös tekintettel az önkormányzati, civil és gazdasági szereplők közötti együttműködésre, valamint a szociális beavatkozások összehangolt megvalósítására. A közösségi központok, fejlesztési programok és részvételi fórumok olyan strukturált tereket hoznak létre, amelyek elősegítik a társadalmi párbeszédet és az aktív állampolgári részvételt. A szociális innováció eszközei – így a mentorálási rendszerek, az integrációs programok és a közösségi alapú kezdeményezések – hozzájárulnak a társadalmi kirekesztettség mérsékléséhez és a társadalmi tőke felhalmozódásához.

Wągrowiec tapasztalatai arra utalnak, hogy a társadalmi integráció nem egyszeri beavatkozásként értelmezhető, hanem folyamatos, hálózati logikára épülő társadalmi folyamatként, amely képes hosszú távon megerősíteni a helyi közösségek alkalmazkodóképességét és fejlődési potenciálját.

PAWEŁ WOJCIECHOWSKI

Social Integration and Sustainable Communities – The Example of Wągrowiec

keywords: *social integration, local partnerships, community development, sustainable communities, social innovation*

The interrelations between social integration and sustainable community development can be examined through practices implemented in Wągrowiec. In this perspective, sustainability is not limited to environmental or economic dimensions, but also encompasses the structural conditions of social cohesion, cooperation, and collective responsibility. The stability and long-term viability of local communities largely depend on the extent to which planning and decision-making processes integrate diverse social groups, including those in disadvantaged positions.

The applied approach is based on the deliberate and institutionalised development of local partnerships, with particular emphasis on cooperation among municipal authorities, civil society organisations, and economic actors, as well as on the coordinated implementation of social interventions. Community centres, development programmes, and participatory forums create structured spaces for social dialogue and active citizenship. Instruments of social innovation—such as mentoring schemes, integration programmes, and community-based initiatives—contribute to reducing social exclusion and strengthening social capital.

The experience of Wągrowiec suggests that social integration should not be understood as a one-off intervention but rather as a continuous, network-oriented social process that can reinforce the adaptive capacity and developmental potential of local communities over the long term.

FÜGG ZSOLT PÉTER

A társadalmi innováció, mint a fenntartható átalakulás motorja – A helyi gyakorlatoktól a rendszerszintű változásig

kulcsszavak: *társadalmi innováció, fenntartható átalakulás, helyi kezdeményezések, rendszerszintű változás, közösségi részvétel*

A társadalmi innováció szerepe a fenntartható átalakulás folyamatában olyan kulcstényezőként értelmezhető, amely túlmutat a technológiai fejlődés önmagában vett lehetőségein. A komplex társadalmi és környezeti kihívások kezelése nem redukálható technikai megoldásokra, hanem új együttműködési formák, részvételi struktúrák és közösségi cselekvési módok kialakítását igényli. A társadalmi innováció ebben az összefüggésben nem pusztán új megoldások bevezetését jelenti, hanem a társadalmi kapcsolathálók, az intézményi működés és a döntéshozatali mechanizmusok strukturális átalakulását is magában foglalja.

A megközelítés hangsúlyt helyez a helyi gyakorlatokból kiinduló, alulról szerveződő kezdeményezések szerepére, amelyek kísérleti terepet biztosítanak a fenntarthatósági kihívásokra adott új válaszok kialakításához. A közösségi vállalkozások, a részvételi költségvetési modellek, a hálózatos együttműködések és a szociális projektek olyan innovációs laboratóriumként működnek, ahol a helyi szükségletekre reflektáló megoldások születhetnek. E kezdeményezések akkor képesek valódi átalakulási hatást kifejteni, ha rendszerszintű tanulási folyamatokat indítanak el és kapcsolódnak a szakpolitikai és intézményi struktúrákhoz.

A fenntartható átalakulás dinamikája ebben az értelmezésben a társadalmi tanulás és a kollektív cselekvés összekapcsolásán alapul. A helyi szinten megjelenő innovációk csak abban az esetben vezetnek tartós változásokhoz, ha hálózati logikán keresztül túllépnek saját kontextusukon és hozzájárulnak a társadalmi rendszerek szélesebb körű megújulásához.

ZSOLT PÉTER FÜGG

Social Innovation as the Engine of Sustainable Transformation – From Local Practices to Systemic Change

keywords: *social innovation, sustainable transformation, local initiatives, systemic change, community participation*

The role of social innovation in processes of sustainable transformation can be understood as a key factor that extends beyond what technological development alone can achieve. Addressing complex social and environmental challenges cannot be reduced to technical solutions, but requires the emergence of new forms of cooperation, participatory structures, and modes of collective action. In this context, social innovation does not merely refer to the introduction of new solutions, but also entails the structural transformation of social networks, institutional practices, and decision-making mechanisms.

This perspective emphasises the significance of bottom-up initiatives rooted in local practices, which provide experimental spaces for developing novel responses to sustainability challenges. Community enterprises, participatory budgeting models, network-based collaborations, and social projects serve as innovation laboratories where solutions tailored to local needs can emerge. Such initiatives can generate transformative impact only when they trigger system-level learning processes and become embedded in policy and institutional frameworks.

From this standpoint, the dynamics of sustainable transformation rest on the integration of social learning and collective action. Locally generated innovations lead to lasting change only when, through networked forms of thinking and partnership-based cooperation, they transcend their immediate contexts and contribute to the broader renewal of social systems.

FEKETÉNÉ KOVÁCS JUDIT

Az életkezdetekben rejlő erő – Perinatális támogatás a társadalmi változás szolgálatában

kulcsszavak: *perinatális támogatás, korai intervenció, közösségi reziliencia, társadalmi bázisépítés, mentálhigiéné*

A perinatális időszak jelentősége a fenntartható közösségek kialakításának összefüggésében olyan társadalmi és humánökológiai kérdésként értelmezhető, amely túlmutat az egyéni és családi szinten zajló folyamatokon. A gyermek születése a társadalmi kapcsolathálók újraszerveződését indítja el, amelyben új felelősségi viszonyok, együttműködési formák és támogató struktúrák jönnek létre. A korai gondoskodás ebben az értelemben nem kizárólag privát gyakorlat, hanem közösségi és társadalmi befektetés, amely hosszú távon hatást gyakorol az oktatási, egészségügyi és szociális ellátórendszerek működésére.

Az Életkapu Perinatális Alapítvány tevékenysége humánökológiai szemléletre és a társadalmi bázisépítés elvére épül. A közösség nem passzív célcsoportként, hanem aktív együttműködő szereplőként jelenik meg, ahol a kapcsolati hálók, a kölcsönösség és a részvételen alapuló felelősségvállalás biztosítják a hosszú távú fenntarthatóságot. A segítő és terápiás tevékenységek, az evidenciákon alapuló tudásmegosztás, valamint a közösségépítő programok – így az ÉletTér kialakítása, a „Térképen az Anyaság” nemzetközi kezdeményezés, a PICinyke Paletta művészetterápiás program és a Kapocs Közösségi Műhely – a társadalmi tőke erősítését és a közösségi erőforrások aktiválását szolgálják.

Az elemzés amellett érvel, hogy a fenntarthatóság egyik alapvető dimenziója az emberi kapcsolatok minősége. A korai intervenció, a gondoskodók támogatása és a hálózatos együttműködések nemcsak az egyéni jóllétet, hanem a közösségek alkalmazkodóképességét és rezilienciáját is erősítik. A perinatális támogatás így a társadalmi változás strukturális tényezőjeként értelmezhető, amely generációkon átívelő hatással járul hozzá a hosszú távon fenntartható és élhető társadalmi környezet kialakításához.

JUDIT FEKETÉNÉ KOVÁCS

The Strength Embedded in New Beginnings – Perinatal Support in the Service of Social Change

keywords: *perinatal support, early intervention, community resilience, social capacity building, mental health*

The significance of the perinatal period in the context of building sustainable communities can be understood as a social and human-ecological issue that extends beyond processes occurring at the individual or family level. The birth of a child initiates a reorganisation of social networks, giving rise to new forms of responsibility, cooperation, and support structures. Early care, in this sense, is not merely a private practice but a form of community and societal investment that exerts long-term effects on the functioning of educational, healthcare, and social welfare systems.

The activities of Életkapu Perinatális Alapítvány are grounded in a human-ecological perspective and the principle of social base-building. Within this framework, the community is not conceived as a passive target group but as an active co-creator, in which relational networks, reciprocity, and participation-based responsibility constitute the foundations of long-term sustainability. Supportive and therapeutic practices, evidence-based knowledge sharing, and community-building programmes—including the creation of ÉletTér, the international initiative *Mapping Motherhood*, the *PICinyke Paletta* art therapy programme, and the *Kapocs Community Workshop*—strengthen social capital and activate communal resources.

The analysis argues that one of the core dimensions of sustainability lies in the quality of human relationships. Early intervention, support for caregivers, and network-based forms of cooperation enhance not only individual well-being but also the adaptive capacity and resilience of communities. Perinatal support can thus be interpreted as a structural factor of social transformation, contributing across generations to the development of a sustainable and liveable social environment.

SZABÓ ENIKŐ

Élmények, közösségek, elfogadás és befogadás – Egy ifjúsági civil szervezet mindennapjai

kulcsszavak: *ifjúsági munka, közösségfejlesztés, társadalmi befogadás, élménypedagógia, részvételi demokrácia*

A *Mi egy Másért Gyulai Gyermekekért és Ifjúságért Közhasznú Egyesület* több mint két évtizedes ifjúságsegítő tevékenysége a helyi közösségfejlesztés és a prevenciós munka szempontjából értelmezhető meghatározó gyakorlati modellként. A szervezet 2003 óta folyamatosan jelen van Gyula város közösségi életében, alapvető célja pedig a gyermekek és fiatalok támogatása szabadidős, fejlesztő és megelőző programok keretében, különös tekintettel a hátrányos helyzetű fiatalok pszichoszociális fejlődésére. Működésének középpontjában az alulról szerveződő kezdeményezések támogatása, az aktív részvétel ösztönzése és a közösségi felelősségvállalás erősítése áll.

A tevékenységek egyik kiemelt eleme a 2009 óta működő *Hetedhét Játékváros* program, amely élménypedagógiai módszerek alkalmazásával modellezi a társadalmi működés alapvető struktúráit. A program során a résztvevő gyermekek egy saját szabályrendszerrel rendelkező, szimulált „városi" környezetben tapasztalják meg a munkavégzés, a gazdálkodás, a döntéshozatal és a demokratikus részvétel alapelveit. Az intézmények, műhelyek és médiacsatornák működtetése hozzájárul a kommunikációs, problémamegoldó és együttműködési kompetenciák fejlődéséhez, miközben erősíti az önálló döntéshozatalhoz és felelősségvállaláshoz szükséges készségeket.

Az elemzés amellett érvel, hogy az inkluzív közösségek kialakítása elsősorban tapasztalati tanulási folyamatokon és kapcsolati hálókon keresztül valósul meg. A Gyulai Ifjúsági Központ mint biztonságos és strukturált közösségi tér elősegíti a fiatalok társadalmi integrációját, támogatja a demokratikus attitűdök kialakulását és hosszú távon hozzájárul a fenntartható és befogadó helyi közösségek társadalmi alapjainak megerősítéséhez.

ENIKŐ SZABÓ

Experiences, Communities, Acceptance and Inclusion – The Everyday Practice of a Youth Civil Organisation

keywords: *youth work, community development, social inclusion, experiential learning, participatory democracy*

More than two decades of youth-support work carried out by the Mi egy Másért Gyulai Gyermekekért és Ifjúságért Közhasznú Egyesület can be interpreted as a significant practical model for local community development and preventive intervention. Active in the civic life of Gyula since 2003, the organisation's primary objective is to support children and young people through leisure-based, developmental, and preventive programmes, with particular attention to the psychosocial development of disadvantaged youth. Its activities are centred on supporting bottom-up initiatives, fostering active participation, and strengthening community responsibility.

A key element of the organisation's work is the *Hetedhét Játékváros* programme, which has been operating since 2009 and employs experiential pedagogical methods to model fundamental structures of social functioning. Within a simulated "city" governed by its own rules, participating children gain practical experience of work, resource management, decision-making, and democratic participation. Through operating workshops, institutions, and media channels, participants develop communication, problem-solving, and cooperative skills, while also strengthening their capacity for autonomous decision-making and responsibility-taking.

The analysis argues that the development of inclusive communities is primarily achieved through experiential learning processes and relational networks. The Gyula Youth Centre, as a safe and structured community space, facilitates the social integration of young people, supports the formation of democratic attitudes, and, in the long term, contributes to strengthening the social foundations of sustainable and inclusive local communities.

SZABÓ MARIANNA

Esélyt adunk, közösséget teremtünk – Társadalmi felelősségvállalás a fenntartható közösségek szolgálatában

kulcsszavak: *társadalmi befogadás, esélyegyenlőség, önkéntesség, munkaerőpiaci integráció, civil partnerség*

A bemutatott kezdeményezés a Békés megyei sclerosis multiplexszel élő embereket képviselő civil szervezet és a Dél-alföldi Wellness Egyesület közös társadalmi felelősségvállalási programját elemzi a SUSCOMNET keretében. A program szemléleti kiindulópontja az emberi méltóság és az esélyegyenlőség elve, amely szerint a fenntartható közösségek alapját az egymás iránti felelősség, a társadalmi részvétel és a befogadó intézményi gyakorlatok képezik.

A program tevékenységstruktúrája széles spektrumot ölel fel, az egészségtudatosságot és társadalmi érzékenyítést célzó kezdeményezésektől a szociális támogatási formákon és az önkéntesség szervezésén át a munkaerőpiaci integrációig. Az SM Adománybolt mint innovatív, országos szinten is úttörő modell egyszerre szolgálja a sclerosis multiplexszel élő személyek támogatását és a szociálisan rászoruló csoportok segítését. A támogatott foglalkoztatási programok – mentorálási és egyéni felkészítési elemekkel kiegészítve – elősegítik a megváltozott munkaképességű és fogyatékossággal élő személyek társadalmi és gazdasági integrációját. Ezt egészíti ki az önkéntesség intézményesített formája, amely jelentős mértékben hozzájárul a társadalmi szolidaritás erősítéséhez, valamint az egészségkommunikációs tevékenység, amely a betegedukáció és a szemléletformálás területén fejt ki hatást. Az elemzés arra a következtetésre jut, hogy a fenntartható közösségek kialakítása az esélyegyenlőség gyakorlati megvalósításán és az inkluzív társadalmi struktúrák működtetésén alapul.

MARIANNA SZABÓ

Giving Opportunities, Building Community – Social Responsibility in the Service of Sustainable Communities

keywords: *social inclusion, equal opportunities, volunteering, labour market integration, civil partnerships*

The initiative under discussion analyses a joint corporate social responsibility programme implemented within the framework of SUSCOMNET by a civil organisation representing people living with multiple sclerosis in Békés County and the Dél-alföldi Wellness Egyesület. The conceptual foundation of the programme is grounded in the principles of human dignity and equal opportunity, on which sustainable communities are based: mutual responsibility, social participation, and inclusive institutional practices.

The programme's activity structure covers a broad spectrum, ranging from health promotion and social awareness-raising initiatives to social support services, the organisation of volunteering, and labour market integration. The SM Adománybolt, as an innovative and nationally pioneering model, simultaneously supports people living with multiple sclerosis and assists socially disadvantaged groups. Supported employment programmes—complemented by mentoring and individual preparatory components—facilitate the social and economic integration of people with reduced work capacity and disabilities. These efforts are reinforced by institutionalised forms of volunteering, which significantly strengthen social solidarity, as well as by health communication activities that support patient education and public awareness. The analysis concludes that the development of sustainable communities is fundamentally based on the practical realisation of equal opportunities and the operation of inclusive social structures.

BEKE SZILVIA

Partnerségben a fenntarthatóságért-egyetem, önkormányzat és közösségek együttműködése

kulcsszavak: *együttműködés, fenntartható közösségépítés, kritikus gondolkodás*

A fenntarthatóság nem értelmezhető egyetlen szereplő kizárólagos feladataként, hanem olyan együttműködésen alapuló folyamatként, amelyben a különböző érintettek partnerségben, közös tervezés és megvalósítás révén vesznek részt. Ebben az értelemben a fenntarthatóság nem merül ki az infrastrukturális fejlesztésekben vagy az energiahatékonysági intézkedésekben, hanem kiterjed a társadalmi dimenziókra is, különösen azokra a közösségi tanulási folyamatokra, amelyek kritikus gondolkodást és új szemléleti kereteket alakítanak ki.

A tanulmány a felsőoktatási intézmény mindennapi működésén keresztül mutatja be azokat a partnerségi formákat, amelyek hozzájárulnak az intézményi fenntarthatóság erősítéséhez. Kiemelt figyelmet kapnak azok a jó gyakorlatok, amelyek a szemléletformálást a teljes életúton átívelően támogatják, a „lifelong learning" elvéhez kapcsolódva. Az egyetem mint tudásközpont ebben a folyamatban közvetítő szerepet tölt be, amely elősegíti, hogy az ismeretek ne csupán elméleti tudásként jelenjenek meg, hanem közösségi cselekvésben és gyakorlati együttműködésekben is testet öltsenek. Amennyiben a fenntarthatóság iránti elköteleződés alulról jövő igényként jelenik meg valamennyi érintett szereplőnél, a folyamat önfenntartó és önmagát erősítő dinamikává válhat.

Ezzel párhuzamosan a fenntartható működés a felsőoktatás részéről fokozott intézményi rugalmasságot is igényel. Az egyetemeknek képesnek kell lenniük a külső társadalmi és gazdasági környezetből érkező elvárásokhoz való alkalmazkodásra, beleértve a munkaerőpiaci szereplők és a helyi közösségek igényeit is. Az ilyen adaptív működés hozzájárulhat a helyben maradás ösztönzéséhez, a fiatalok elvándorlásának mérsékléséhez, valamint egy olyan lokális körforgás kialakításához, amely a társadalmi és gazdasági megújulás alapját képezi.

SZILVIA BEKE

Partnership for Sustainability-Cooperation between Universities, Local Governments, and Communities

keywords: *cooperation, sustainable community building, critical thinking*

Sustainability cannot be understood as the responsibility of a single actor, but rather as a collaborative process based on partnerships in which diverse stakeholders engage in joint planning and implementation. In this sense, sustainability extends beyond infrastructural development and energy efficiency measures to encompass social dimensions, particularly community-based learning processes that foster critical thinking and the emergence of new perspectives.

This study presents, through the everyday operations of a higher education institution, various forms of partnership that contribute to institutional sustainability. Particular attention is given to good practices that support the formation of attitudes across the life course, in line with the principle of lifelong learning. As a knowledge hub, the university plays a mediating role, enabling knowledge to move beyond abstract information and become embedded in collective action and practical collaboration. When sustainability emerges as a bottom-up demand among all involved stakeholders, the process can evolve into a self-reinforcing dynamic.

At the same time, sustainable operation requires a high degree of institutional flexibility within higher education. Universities must be able to respond to demands arising from the broader social and economic environment, including the needs of employers and local communities. Such adaptive capacity can help retain young people locally, mitigate outward migration, and generate a circular process that underpins long-term social and economic renewal.

BARANYAI TAMÁS

Zöld forradalom alulról: civil szervezetek a klímavédelem élén

kulcsszavak: *klímavédelem, civil szervezetek, DIY szemlélet, közösségi kezdeményezések, fenntartható átmenet*

A klímavédelem globális és lokális dimenzióinak összekapcsolása elengedhetetlen a fenntartható átmenet értelmezéséhez. A nemzetközi klímapolitikai megállapodások – így az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye, a Kiotói Jegyzőkönyv, a Marrákesi Megállapodások, a Cancúni Egyezmény és a COP26 zárómegállapodása – jelentős jogi és intézményi keretet biztosítanak a kibocsátáscsökkentési és alkalmazkodási törekvések számára.

A klímavédelem strukturális kihívásai közé tartoznak az üvegházhatású gázok kibocsátásának lassú mérséklése, a pénzügyi és gazdasági korlátok, a szélsőséges időjárási események gyakoribbá válása, valamint a technológiai átállás akadályai. E tényezők együttesen rámutatnak arra, hogy a klímapolitika nem kizárólag technikai vagy szabályozási kérdés, hanem komplex társadalmi folyamat, amely több szinten igényel beavatkozást.

E megközelítés középpontjában az alulról szerveződő, közösségi alapú klímavédelmi kezdeményezések állnak, amelyek a társadalmi bevonás és a cselekvőképesség erősítésének kulcsfontosságú terepei. A közösségi DIY (do-it-yourself) szemlélet különböző programok, hálózatok és helyi akciók formájában jelenik meg és lehetőséget teremt a fenntarthatóság mindennapi gyakorlatba történő beágyazására.

Az elemzés kitér a biotechnológia potenciális szerepére is, különös tekintettel a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatokra, a szénmegkötési technológiákra, a természetalapú megoldásokra és az alternatív energiaforrásokra. Az összkép alapján a klímavédelem akkor lehet hosszú távon hatékony, ha a globális szabályozási keretek és a helyi civil kezdeményezések egymást kiegészítve és erősítve járulnak hozzá a fenntartható közösségek kialakításához.

TAMÁS BARANYAI

Grassroots Green Revolution: Civil Organizations at the Forefront of Climate Protection

kulcsszavak: *climate protection, civil organisations, DIY approach, community initiatives, sustainable transition*

Linking the global and local dimensions of climate protection is essential for understanding pathways toward a sustainable transition. International climate policy agreements—such as the United Nations Framework Convention on Climate Change, the Kyoto Protocol, the Marrakesh Accords, the Cancun Agreements, and the final agreement of COP26—provide an important legal and institutional framework for mitigation and adaptation efforts.

The structural challenges of climate protection include the slow pace of greenhouse gas emission reductions, financial and economic constraints, the increasing frequency of extreme weather events, and barriers to technological transition. Taken together, these factors demonstrate that climate policy cannot be understood solely as a technical or regulatory issue but rather as a complex social process requiring intervention at multiple levels.

At the centre of this approach are bottom-up, community-based climate initiatives, which constitute key arenas for social engagement and the strengthening of collective agency. The community-oriented DIY (do-it-yourself) approach manifests in various programmes, networks, and local actions, creating opportunities to embed sustainability in everyday practice.

The analysis also addresses the potential contribution of biotechnology, with particular attention to sustainable agricultural practices, carbon sequestration technologies, nature-based solutions, and alternative energy sources. Overall, climate protection can only be effective in the long term if global regulatory frameworks and local civic initiatives complement and reinforce one another to foster sustainable communities.

SZABÓ INGRID

Gondoskodás az idősekről Komáromban a fenntarthatóság jegyében

kulcsszavak: *idősellátás, társadalmi befogadás, aktív idősödés, önkormányzati szolgáltatások, fenntartható közösségek*

Komárom idősügyi stratégiája az önkormányzati szolgáltatások és a fenntartható közösségépítés összefüggésében értelmezhető. A 60 év feletti népesség arányának folyamatos növekedése strukturális kihívásokat jelent az önkormányzati ellátórendszer számára. A fenntarthatóság ebben a keretben nem kizárólag környezeti szempontként jelenik meg, hanem az idősek életminőségének javításában, az aktív idősödés támogatásában és a közösségi integráció fenntartásában is.

A helyi intézkedések az aktív társadalmi részvétel erősítésére irányulnak. A nyugdíjasklubok működtetése, a Senior kártya kedvezményrendszere, a kulturális és sportprogramok, valamint a képzési lehetőségek – különösen a nyelvi és digitális kompetenciák fejlesztése – az idősek közösségi jelenlétét és önállóságát támogatják. A könyvtári programok, a rekreációs és mozgáslehetőségek, valamint az egészségmegőrző kezdeményezések az egészségben eltöltött évek növeléséhez járulnak hozzá.

Az intézményes ellátás keretében működő idősotthonok teljes körű gondozást, egészségügyi felügyeletet és szervezett közösségi tevékenységeket biztosítanak. A komáromi gyakorlat azt jelzi, hogy a fenntartható közösségek egyik alapfeltétele az idősek aktív bevonása és társadalmi megbecsülése, amely a generációk közötti együttműködésen keresztül hozzájárul a társadalmi kohézió és a városi reziliencia erősítéséhez.

INGRID SZABÓ

Caring for the Elderly in Komárno in the Spirit of Sustainability

kulcsszavak: *elderly care, social inclusion, active ageing, municipal services, sustainable communities*

The presentation introduces the city of Komárno's elderly care strategy within the SUSCOMNET program, in the context of social inclusion and sustainable community building. Demographic trends indicate a continuous increase in the proportion of residents aged over 60, which places new challenges and responsibilities on the municipality. In this context, sustainability is not interpreted solely as an environmental issue, but also as the assurance of quality of life for older people, the promotion of active ageing, and the strengthening of community integration.

The measures presented reflect a comprehensive approach. Actively functioning pensioners' clubs, the Senior Card discount system, cultural and sports programs, and training opportunities—such as language and digital courses—support the social participation of elderly citizens. Programs organised by the József Szinnyei Library, recreational and physical activity opportunities, and health promotion initiatives contribute to increasing the number of healthy years lived.

The presentation also addresses the role of institutional care: residential homes for the elderly provide comprehensive support, healthcare supervision, and community programs within a safe environment. The example of Komárno demonstrates that the foundation of a sustainable community lies in the appreciation and active involvement of older generations, as intergenerational cooperation and a culture of care strengthen social cohesion and urban resilience in the long term.

PÉTER CSABA

A Gyulafehérvári Caritas szerepe a fenntartható közösségek támogatásában

kulcsszavak: *szociális szolgáltatások, közösségi gondoskodás, társadalmi befogadás, karitatív tevékenység, fenntartható közösségek*

Az előadás a Gyulafehérvári Caritas szocio-medikális ágazatának tevékenységét elemzi a fenntartható közösségek kialakításának összefüggésében. A fenntarthatóság ebben a megközelítésben nem kizárólag környezeti kategóriaként értelmezhető, hanem a társadalmi gondoskodás, az emberi méltóság védelme és a közösségi szolidaritás intézményes gyakorlataiban ragadható meg. A szociális és egészségügyi szolgáltatások olyan alapvető biztonsági funkciót töltenek be, amely nélkülözhetetlen a közösségek hosszú távú stabilitásához és rezilienciájához.

Az elemzés bemutatja, hogy a Caritas integrált szolgáltatási struktúrákon keresztül járul hozzá a rászoruló csoportok – idősek, betegek, fogyatékossággal élők és hátrányos helyzetű családok – támogatásához. A házi betegápolás, a szociális tanácsadás, a közösségi programok és az önkéntes hálózat működtetése nemcsak az egyéni szükségletek kielégítését szolgálják, hanem a társadalmi kapcsolatok fenntartását és erősítését is. Az önkormányzatokkal, egyházi és civil szervezetekkel kialakított partnerségek elősegítik a szolgáltatások fenntartható működését és a helyi közösségek megerősítését.

Az előadás arra a következtetésre jut, hogy a fenntartható közösségek egyik alapfeltétele a gondoskodás intézményesült kultúrája. A Gyulafehérvári Caritas gyakorlata azt igazolja, hogy a szolidaritásra, felelősségvállalásra és együttműködésre épülő modellek képesek hosszú távon biztosítani a társadalmi kohéziót és az emberközpontú fejlődést.

CSABA PÉTER

The Role of Caritas Alba Iulia in Supporting Sustainable Communities

kulcsszavak: *social services, community care, social inclusion, charitable activity, sustainable communities*

The ageing strategy of Komárom can be interpreted within the framework of municipal services and sustainable community development. The continuous increase in the proportion of the population aged over 60 presents structural challenges for the local system of public provision. In this context, sustainability extends beyond environmental considerations to encompass maintaining quality of life in older age, promoting active ageing, and preserving social integration.

Local measures are directed toward strengthening active social participation. The operation of senior clubs, the Senior Card discount scheme, cultural and sports programmes, and educational opportunities—particularly in the development of language and digital competences—support older adults' community engagement and autonomy. Library-based programmes, recreational and physical activity options, and health-promotion initiatives contribute to increasing the number of years lived in good health.

Institutional care, provided through residential care homes for older people, ensures comprehensive support, medical supervision, and organised community activities in a secure environment. The experience of Komárom indicates that the active inclusion and social recognition of older adults are fundamental conditions for sustainable communities, as intergenerational cooperation and a culture of care strengthen social cohesion and urban resilience over the long term.

EREMIĆ ZORAN

Társadalmi befogadás és fenntartható közösségek a szerbiai Zrenjanin városában – Különös tekintettel az autizmussal élő személyek támogatására

kulcsszavak: *társadalmi befogadás, autizmus, közösségi támogatás, esélyegyenlőség, fenntartható közösségek*

Zrenjanin példája a társadalmi befogadás és a fenntartható közösségépítés kapcsolatát világítja meg az autizmussal élő személyek támogatásának kontextusában. A fenntarthatóság ebben az értelmezésben nem korlátozódik környezeti vagy gazdasági dimenziókra, hanem a társadalmi igazságosság, az esélyegyenlőség és az emberi méltóság intézményes biztosításában ragadható meg. A befogadó közösségek működésének alapja a különbözőség elismerése és az egyenlő részvétel strukturális feltételeinek megteremtése.

A helyi programok és intézményi együttműködések az autizmussal élő gyermekek és felnőttek fejlesztésére, oktatására és társadalmi integrációjára irányulnak. A korai intervenció, a családtámogatás, a speciális pedagógiai és terápiás szolgáltatások, valamint a közösségi érzékenyítő programok a kirekesztettség csökkentését szolgálják. Az önkormányzati, civil és szakmai szereplők együttműködése olyan támogató hálózatot hoz létre, amely hozzájárul a közösségi kohézió és a társadalmi felelősségvállalás erősítéséhez.

A fenntartható közösségek kialakítása nem választható el a sérülékeny csoportok aktív bevonásától. Zrenjanin tapasztalata arra utal, hogy az autizmussal élő személyek támogatása nem kizárólag szociálpolitikai feladat, hanem a közösség egészének hosszú távú fejlődését és rezilienciáját megalapozó strukturális befektetés.

EREMIĆ ZORAN

Social Inclusion and Sustainable Communities in the City of Zrenjanin, Serbia: With a Focus on Supporting Persons with Autism

kulcsszavak: *social inclusion, autism, community support, equal opportunities, sustainable communities*

The example of Zrenjanin illustrates the relationship between social inclusion and sustainable community development in the context of supporting people living with autism. In this interpretation, sustainability is not confined to environmental or economic dimensions, but is understood through the institutional provision of social justice, equal opportunities, and the protection of human dignity. The functioning of inclusive communities is grounded in the recognition of diversity and the creation of structural conditions for equal participation.

Local programmes and institutional collaborations focus on the development, education, and social integration of children and adults living with autism. Early intervention, family support, specialised educational and therapeutic services, and community-based awareness initiatives help reduce social exclusion. Cooperation among municipal, civil, and professional actors establishes a supportive network that strengthens social cohesion and shared social responsibility.

The development of sustainable communities cannot be separated from the active inclusion of vulnerable groups. The experience of Zrenjanin indicates that supporting people living with autism is not solely a matter of social policy, but a structural investment that underpins the long-term development and resilience of the community as a whole.